

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **F. B.**, zast. Mgr. Ing. Daliborem Jandurou, advokátem, se sídlem Dlouhá 103/17, Hradec Králové, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 5. 2017, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 4. 2019, č. j. 32 Ad 18/2017 - 127,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 18. 8. 2016, č. j. X (dále také jen „prvostupňové rozhodnutí“), zamítla žádost žalobce o zvýšení starobního důchodu pro nesplnění podmínek podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).

[2] Žalovaná na základě námitek žalobce v záhlaví uvedeným rozhodnutím změnila prvostupňové rozhodnutí tak, že podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění od 27. 9. 2011 zvýšila žalobci starobní důchod na 12.010 Kč měsíčně (výrok I.), navýšila žalobci starobní důchod o valorizaci od splátek důchodu náležejících od ledna 2012 až ledna 2017; od ledna 2017 tak žalobci náleží 13.006 Kč měsíčně (výrok II. až VII.) a rozhodla o tom, že žalobci náleží podle téhož ustanovení zákona o důchodovém pojištění doplatek starobního důchodu od 27. 9. 2011.

II.

[3] Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí žalované (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalobu u Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), který ji shora označeným rozsudkem zamítl.

[4] Přisvědčil totiž závěrům žalované při posouzení sporné otázky, zda soudním smírem (schváleným usnesením Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 24. 10. 2000, č. j. 11 C 27/96 - 156; dále jen „soudní smír“ a „okresní soud“) žalobci přiznaná částka náhrady mzdy za období od 10. 2. 1995 do 31. 8. 2000 ve výši 800.000 Kč je částkou v „hrubé“ výši (z čehož vycházela ve správním řízení žalovaná), nebo v „čisté“ výši (jak namítá žalobce). Krajský soud uzavřel, že pokud nebylo ve znění soudního smíru výslovně uvedeno, že částka 800.000 Kč, na jejíž úhradě se žalobce s bývalým zaměstnavatelem (společností TECHNIGSTAV, s.r.o., dále také jen „TECHNIGSTAV“) dohodli, je náhradou mzdy v „čisté“ výši, pak žalovaná nepochybila, pokud tuto částku posoudila pro účely důchodových nároků žalobce jako náhradu mzdy hrubou. Své závěry krajský soud podpořil také odkazy na rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 8. 11. 2005, sp. zn. 21 Cdo 436/2005, a ze dne 20. 11. 2013, sp. zn. 21 Cdo 1775/2013.

III.

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní napadá rozsudek krajského soudu (dále jen „napadený rozsudek“) z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu, případně aby zrušil rovněž i napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatel je přesvědčený o tom, že krajský soud v napadeném rozsudku dospěl k nesprávnému závěru o tom, že částka náhrady mzdy 800.000 Kč přiznaná mu soudním smírem je částkou v „hrubé“ výši.

[7] Stěžovatel krajskému soudu vytýká, že při odmítnutí jeho argumentace zásadami *in dubio mitius*, *in dubio pro libertate* či *neminem laedere* nepřihlédl k tomu, že společnost v letech 1995 až 1997 byla zcela jiná než dnes, řada nových právních institutů (včetně soudního smíru) nebyla ustálená a jejich dopady nebylo možné předpokládat. Samotná formulace soudního smíru je přitom dílem nalézacího okresního soudu. Bylo tedy pouze na něm, aby v něm odstranil prvek neurčitosti, jehož dopad do individuální sféry stěžovatele nikdo neuměl v dané době posoudit, nehledě na to, že tehdy neexistoval žádný ustálený výklad toho, co prosté uvedení určité částky mzdového nároku ve výroku soudního smíru znamená. Stěžovatel zdůrazňuje, že veškerá judikatura, na niž krajský soud v napadeném rozsudku poukazuje, je novějšího data.

[8] Stěžovatel také namítá, že soudil-li se u okresního soudu výslovně o náhradu mzdy v „čisté“ výši, důvodně předpokládal, že i v soudním smíru uvedené částka je právě takovou náhradou mzdy. Toto východisko je mnohem bližší obecné spravedlnosti i přirozenému vnímání. Stěžovatel má za to, že ač na rozdíl od žalované nepodložil své závěry zákonnými ustanoveními, tak zcela nezmizel prostor, který by umožnil výjimečné řešení v jeho prospěch, tedy posoudit předmětnou částku jako částku v „čisté“ výši. Takové řešení zcela odpovídá tomu, co měl a mohl jako občan od svého státu a institucí legitimně očekávat.

[9] Stěžovatel upozorňuje na to, že žalovaná, ač je součástí veřejné správy, a členkou věřitelského výboru jeho bývalého zaměstnavatele, na jehož majetek byl prohlášen konkurs (v roce 2001 - poznámka soudu), nezvážila skutečnost, že ze schváleného smíru nikdy žádné

pokračování

prostředky neobdržel, že se již téměř 20 let domáhá svých práv v konkursním řízení a že ač se na žalované domáhá revize evidenčních listů důchodového pojištění a evidenčních listů důchodového zabezpečení (dále souhrnně jen „evidenční listy“) za roky 1994 až 2000, žalovaná zastává stanovisko, že vše upraví podle stěžovatelových požadavků teprve poté, co sám předloží odpovídající evidenční listy. Toho však stěžovatel bez součinnosti s třetími subjekty (zejména se správcem konkursní podstaty bývalého zaměstnavatele) není schopen dosáhnout.

IV.

[10] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůrazňuje, že podle § 38 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), je primárním důkazním prostředkem sloužícím k osvědčení doby pojištění a získaných vyměřovacích základů zejména evidenční list. Pokud by tedy stěžovatel předložil evidenční list důchodového pojištění, na kterém by byla uvedena jím požadovaná částka k zápočtu (1.451.724 Kč jako částka náhrady mzdy), žalovaná by ji s největší pravděpodobností nezpochybnila, neboť by vycházela z přesvědčení, že se jedná o evidenční list vyhotovený v souladu s právními předpisy a výše vyměřovacího základu je vyčíslená v „hrubé“ výši. Namísto toho stěžovatel uvedl, že se svým bývalým zaměstnavatelem vedl spor o neplatnost ukončení pracovního poměru a dvě další řízení o náhradu mzdy, přičemž okresní soud schválil smír mezi stěžovatelem a bývalým zaměstnavatelem o úhradě částky ve výši 800.000 Kč představující náhradu mzdy související s neplatným rozvázáním pracovního poměru. V tomto smíru přitom není zmínka ani o stěžovatelem namítané částce ve výši 1.451.724 Kč představující původně v žalobě požadovanou náhradu mzdy, ani o postupu následného dopočtení „hrubého výdělku“ k uvedené částce. Jelikož okresní soud v citovaném usnesení nekonkretizoval, zda částka ve výši 800.000 Kč představuje „hrubou“ nebo „čistou“ náhradu mzdy, nezbylo žalované, než tuto částku považovat za částku „hrubou“. Sám stěžovatel se přitom svobodně rozhodl pro cestu uzavření soudního smíru, sám si určil i výši náhrady, kterou mu bývalý zaměstnavatel odsouhlasil.

[11] Podle žalované je tedy napadený rozsudek zákonný, a proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[12] Stěžovatel se následně ve věci dále opakovaně vyjadřuje a poukazuje na skutečnost, že ke dni 16. 12. 2019 správce konkursní podstaty jeho bývalého zaměstnavatele vyhotovil opravené evidenční listy, v nichž napravil dosavadní protiprávní stav údajů za dobu od 2. 2. 1995 do 12. 10. 2000 (zejména vyměřovacích základů za jednotlivé roky) a tyto evidenční listy také soudu předkládá. Dále upozorňuje i na rozhodnutí žalované ze dne 17. 4. 2020, č. j. X, kterým ode dne 27. 9. 2011 stěžovateli zvýšila starobní důchod, na podané námitky proti tomuto rozhodnutí, jakož i na rozhodnutí žalované ze dne 11. 6. 2020, č. j. X, kterým byly námitky zamítnuty a rozhodnutí žalované ze dne 17. 4. 2020 potvrzeno. Ve svých podáních také v souvislosti s chronologickým popisem daného případu a s ním souvisejících soudních i správních řízení stěžovatel upozorňuje na skutečnost, že problémy s uvedením správné výše vyměřovacích základů v evidenčních listech za roky 1995 až 2000 byly prvořadě zapříčiněny vadným dokladem nazvaným „Výpočet mzdy-B. F.-prosinec 2000, ze dne 24. 1. 2001“, jehož autorem byl externí účetní bývalého zaměstnavatele. Vady tohoto zaúčtování pak převzala i žalovaná do údajů ve zrekonstruovaných evidenčních listech za předmětné období.

VI.

[13] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Nejvyšší správní soud pro přehlednost nejprve rekapituluje pro věc podstatné skutečnosti. Stěžovatel vedl s bývalým zaměstnavatelem soudní spor o neplatnost ukončení pracovního poměru, v němž byl úspěšný a neplatnost rozvázání pracovního poměru s konečnou platností potvrdil odvolací Krajský soud v Hradci Králové v rozsudku ze dne 5. 5. 1999, č. j. 25 Co 716/98 - 126. Na to se stěžovatel v dalším soudním sporu vedeném o náhradu mzdy za období neplatného rozvázání pracovního poměru (od 10. 2. 1995 do 31. 8. 2000) dohodl v soudním smíru s bývalým zaměstnavatelem na náhradě mzdy ve výši 800.000 Kč (viz výše odst. [4]). Na majetek stěžovatelova bývalého zaměstnavatele, společnosti TECHNIGSTAV, poté prohlásil Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 1. 10. 2001, č. j. 34 K 22/2000 - 549, konkurz a správcem konkurzní podstaty ustanovil Mgr. Pavla Bureše.

[16] Stěžovatel se v prosinci 2007 dostavil na Okresní správu sociálního zabezpečení Hradec Králové (dále také jen „okresní správa sociálního zabezpečení“) s tím, že na jeho informativním listu důchodového pojištění chybí období za neplatné rozvázání pracovního poměru u společnosti TECHNIGSTAV (zde uvedeno období od 1. 2. 1995 do 12. 10. 2000 – poznámka soudu). Po neúspěšném pokusu o dosažení nápravy tohoto stavu ve spolupráci se správcem konkurzní podstaty stěžovatelova bývalého zaměstnavatele, který odmítl vyhotovit evidenční listy stěžovatele za uvedené období, neboť měl za to, že tak již učinil bývalý zaměstnavatel stěžovatele, ač se předmětné evidenční listy v evidenci žalované nenacházely, proto dne 17. 3. 2008 přistoupila okresní správa sociálního zabezpečení k jejich rekonstrukci podle § 6 odst. 4 písm. u) zákona č. 582/1991 Sb. Ve zrekonstruovaných evidenčních listech z hlediska vyměřovacích základů za předmětné období vyšla z částky vyplývající ze soudního smíru, kterou rozúčtovala do jednotlivých kalendářních měsíců, do kterých náležela. Tuto částku považovala za „hrubou“ náhradu mzdy, jak byla také zaúčtována v účetní evidenci bývalého stěžovatelova zaměstnavatele.

[17] Na základě žádosti následně žalovaná rozhodnutím ze dne 14. 11. 2011, č. j. X, přiznala stěžovateli ode dne 27. 9. 2011 starobní důchod ve výši 11.701 Kč. Stěžovatel uplatnil dne 21. 12. 2011 proti tomuto rozhodnutí námitky. Uvedl v nich, že stanovená částka starobního důchodu byla vypočítána na základě neúplných podkladů. Žalovaná námitky stěžovatele rozhodnutím ze dne 10. 2. 2011, č. j. X, zamítla a potvrdila rozhodnutí o přiznání starobního důchodu ze dne 14. 11. 2011. Vyslovila přitom, že při výpočtu starobního důchodu při zohlednění doby zaměstnání u společnosti TECHNIGSTAV a vyměřovacích základů za období od 1. 3. 1995 (sic!) do 12. 10. 2000 vycházela z evidenčních listů vyhotovených okresní správou sociálního zabezpečení. Žalovaná doplnila, že se stěžovatel může na žalovanou obrátit s žádostí o nový výpočet starobního důchodu poté, co rozhodne Nejvyšší soud v jeho sporu se správcem konkurzní podstaty vedeném pod sp. zn. 29 Cdo 2106/2010.

[18] Dne 2. 6. 2016 stěžovatel požádal o přepočítání výměry starobního důchodu. Uvedl, že Nejvyšší soud již rozhodl o jeho dovolání usnesením ze dne 30. 8. 2012, sp. zn. 29 Cdo 2106/2010. Stěžovatel zdůraznil, že správce konkurzní podstaty jeho bývalého zaměstnavatele (Mgr. Pavel Bureš) neopravil v mzdovém účetnictví chybné údaje

pokračování

o odpracovaném období a ročních vyměřovacích základech, zanesené do účetnictví ještě v době před prohlášením konkurzu na majetek TECHNIGSTAV. Z těchto chybných údajů přitom vycházela i Okresní správa sociálního zabezpečení Hradec Králové při rekonstrukci evidenčních listů ze dne 17. 3. 2008.

[19] Stěžovatel také žalovanou upozornil na řízení, jež vedl s bývalým zaměstnavatelem o neplatnost ukončení pracovního poměru a následně o náhradu mzdy z titulu neplatnosti okamžitého ukončení pracovního poměru. Předmětem těchto dvou řízení ohledně náhrady mzdy byla podle stěžovatele množina měsíčních částek k výplatě, tedy součet tzv. „čistých“ náhrad mzdy, které měl fakticky od svého bývalého zaměstnavatele obdržet (po odečtení všech povinných položek). Celkově stěžovatel za období od února 1995 do května 2000 požadoval částku ve výši 1.451.724 Kč, kterou vypočetl z „hrubé“ částky náhrady mzdy ve výši 2.097.000 Kč. Z uvedené částky ve výši 1.451.724 Kč však stěžovatel ustoupil a uzavřel soudní smír o náhradě mzdy ve výši 800.000 Kč. Tato částka byla v účetnictví jeho bývalého zaměstnavatele zaúčtována jako „hrubá“ náhrady mzdy.

[20] Žalovaná následně rozhodla prvostupňovým rozhodnutím (viz odst. [1]). V něm vyslovila, že stěžovatel na podporu své žádosti o přehodnocení zápočtu vyměřovacích základů za dobu od 1. 2. 1995 do 12. 10. 2000 nepředložil žádný relevantní doklad. Vyměřovací základy za toto období byly pro účely stanovení výše starobního důchodu započteny podle evidenčních listů vyhotovených dne 17. 3. 2008 okresní správou sociálního zabezpečení podle § 6 odst. 4 písm. u) zákona č. 582/1991 Sb. V podaných námitkách proti tomuto rozhodnutí stěžovatel opětovně zdůraznil, že provedená rekonstrukce evidenčních listů nemá oporu ve skutkovém průběhu celého sporu mezi ním a jeho bývalým zaměstnavatelem. Konkrétně namítal, že v jeho osobním listu důchodového pojištění byl nesprávně uveden počet dní celkové doby pojištění u období od 1. 1. 2000 až 12. 10. 2000 (namísto doby pojištění 0 dnů měla být uvedena doba pojištění v délce 286 dnů), že se v evidenčních listech vychází ze skutečnosti, že částka náhrady mzdy podle soudního smíru je částkou v tzv. „hrubé“ výši a nikoliv v „čisté“ výši, a dále že vyměřovací základ vycházející z dohody o skončení pracovního poměru pro rok 2000 má činit 83.357 Kč v „hrubém“ (74.095 Kč v „čistém“) a že k roku 2011 je v osobním listu stěžovatele nesprávně uvedena jako vyměřovací základ částka 0 Kč, namísto částky 185.642 Kč.

[21] V napadeném rozhodnutí žalovaná zvýšila stěžovateli starobní důchod na částku 12.010 Kč měsíčně, neboť zjistila, že mu nebyla započtena doba pojištění v rozsahu 286 dnů v období od 1. 1. 2000 do 12. 10. 2000 a doba pojištění v rozsahu 26 dnů v období od 1. 9. 2011 do 26. 9. 2011. Ve vztahu k námitkám stěžovatele ohledně rekonstrukce evidenčních listů za sporné období žalovaná uvedla, že tyto nemohou být předmětem přezkumu, neboť podle § 82 odst. 1 správního řádu lze námitkami napadnout pouze výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení, což v případě evidenčních listů není splněno. K postupu při provádění rekonstrukce evidenčních listů žalovaná uvedla, že byly stěžovateli opakovaně a podrobně vysvětlovány, mimo jiné i prostřednictvím e-mailové komunikace. Podklady poskytnuté stěžovatelem v řízení o námitkách přitom podle žalované neprokazují žádnou novou, dosud neznámou, skutečnost ani neprokazují pochybení při provedení rekonstrukce evidenčních listů.

[22] Z provedené rekapitulace je zřejmé, že stěžovatel v průběhu celého správního řízení (ale i v době jemu předcházející) vyjadřuje nesouhlas s obsahem evidenčních listů za roky 1995 až 2000, jež vyhotovila Okresní správa sociálního zabezpečení Hradec Králové namísto stěžovatelova bývalého zaměstnavatele, a to zejména co do v nich uvedené výše vyměřovacích základů (původně rozporovaná doba pojištění byla dodatečně zohledněna podle námitek stěžovatele). Stěžovatel zejména má za to, že částka 800.000 Kč představující jeho mzdové nároky z neplatného rozvázání pracovního poměru (podle soudního smíru), kterou okresní správa sociálního zabezpečení rozúčtovala na jednotlivé kalendářní roky (náhrada mzdy byla rozdělena poměrnou částí na období spadající do doby před nabytím právní moci rozhodnutí soudu o neplatném skončení pracovního poměru podle § 61 zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, a na období od právní moci tohoto rozhodnutí až do doby skončení pracovněprávního vztahu s tím, že se jedná o náhradu mzdy podle § 130 téhož zákona), představovala „čistou“ náhradu mzdy a nikoliv „hrubou“ náhradu mzdy, za kterou ji při rekonstrukci evidenčních listů považovala okresní správa sociálního zabezpečení.

[23] Uvedená skutečnost také byla klíčovou spornou otázkou v řízení o žalobě (viz výše odst. [4]). Stěžovatel však s právním závěrem krajského soudu o tom, že uvedená částka je náhradou mzdy v „hrubé“ výši, nesouhlasí.

[24] V kasační stížnosti nejprve obsáhleji popisuje podstatné okolnosti svého případu a nakonec formuluje obecné kasační námitky, aniž konkrétně polemizuje s právními závěry vyjádřenými krajským soudem. Stížnostní námitky jsou uplatněny s poukazem na zásadu obecné spravedlnosti, legitimního očekávání či zásady *in dubio mitius*, *in dubio pro libertate* či *neminem laedere*. Sám stěžovatel v kasační stížnosti uznává, že opoziční právní závěr k argumentaci žalované obsažené v napadeném rozhodnutí, jíž přisvědčil i krajský soud (se stěžejním závěrem, že částka soudního smíru ve výši 800.000 Kč představující náhradu mzdy za období let 1995 až 2000 je částkou v „hrubé“ výši), k dispozici nemá. Apeluje však na skutečnost, že by mu to nemělo být v tomto řízení kladeno k tíži a měla by být zohledněna výjimečnost jeho případu.

[25] Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že v souladu s § 38 zákona č. 582/1991 Sb. je evidenční list primárním důkazním prostředkem sloužícím k osvědčení doby pojištění a získaných vyměřovacích základů.

[26] Jak již shora uvedeno, žalovaná v rozhodnutí o přiznání starobního důchodu ze dne 14. 11. 2011, č. j. X, vycházela při určení vyměřovacích základů za dobu od 1. 2. 1995 do 12. 10. 2000 pro účely stanovení výše důchodu z evidenčních listů vyhotovených okresní správou sociálního zabezpečení ve smyslu § 6 odst. 4 písm. u) zákona č. 582/1991 Sb. Z prvostupňového rozhodnutí (zamítajícího žádost stěžovatele o zvýšení starobního důchodu) i napadeného rozhodnutí pak vyplývá, že žalovaná neshledala důvod k přehodnocení zápočtu vyměřovacích základů za uvedenou dobu, neboť stěžovatel nepředložil žádné relevantní doklady na podporu svých tvrzení (že částka 800.000 Kč je náhradou mzdy v „čisté“ výši). Nadále tedy vycházela z rekonstruovaných evidenčních listů a tento postup jako správný potvrdil i krajský soud v napadeném rozsudku.

[27] Nejvyšší správní soud přitom neshledal žádné pochybení v právním posouzení věci ze strany krajského soudu, pro který by měl přistoupit ke kasaci napadeného rozsudku. Naopak již nyní uvádí, že se závěry krajského soudu zcela ztotožňuje a považuje je za správné. V podrobnostech na ně tudíž odkazuje.

pokračování

[28] Podle § 38 odst. 1 téhož zákona jsou zaměstnavatelé *povinni vést pro každého občana uvedeného v těchto ustanoveních, který je účasten důchodového pojištění, evidenční list*. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení se *[e]videnční list [...] vede pro každého občana za jednotlivý kalendářní rok. Pro každý kalendářní rok se vede vždy nový evidenční list, a to i když trvala účast na důchodovém pojištění u téhož zaměstnavatele v předchozím kalendářním roce*.

[29] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že nynější věc je specifická tím, že původní stěžovatelův zaměstnavatel neplnil v období od roku 1995 do roku 2000 průběžně výše uvedené povinnosti spojené s vedením evidenčních listů, neboť se stěžovatelem ukončil pracovní poměr. Až následně bylo přitom v soudních řízeních určeno, že ukončení stěžovatelova pracovního poměru bylo neplatné. To také návazně vyústilo v uzavření soudního smíru mezi stěžovatelem a jeho bývalým zaměstnavatelem ohledně náhrady mzdy za toto období ve výši 800.000 Kč.

[30] Nejvyšší správní soud v tomto ohledu připomíná své závěry z rozsudku ze dne 26. 9. 2008, č. j. 6 Ads 49/2007 - 75, že „[p]rohlášením konkurzu přecházejí povinnosti vyplývající z úkolů organizací při provádění důchodového pojištění podle zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, na správce konkurzní podstaty. Správce konkurzní podstaty je mimo jiné povinen vést evidenční listy důchodového pojištění podle § 38 a následujících tohoto zákona.“ Ze správního spisu přitom vyplývá, že správce konkurzní podstaty stěžovatelova bývalého zaměstnavatele Mgr. Pavel Bureš na výzvu okresní správy sociálního zabezpečení odmítl vypracovat stěžovateli chybějící evidenční listy za roky 1995 až 2000 s odůvodněním, že původní zaměstnavatel již svou povinnost zaslat žalované tyto evidenční listy za sporná období splnil (aniž se však u žalované nacházely).

[31] Podle § 6 odst. 4 písm. u) zákona č. 582/1991 Sb., *okresní správy sociálního zabezpečení mohou převzít plnění některých úkolů spojených s prováděním důchodového pojištění zaměstnanců zaměstnavatelů, kteří neplní povinnosti při provádění důchodového pojištění*.

[32] S ohledem na výše uvedené skutečnosti tudíž nelze okresní správě sociálního zabezpečení vytknout, že poté, co správce konkurzní podstaty (jako osoba, na kterou přešly povinnosti vyplývající z úkolů organizací při provádění důchodového pojištění podle zákona č. 528/1991 Sb.) odmítl vypracovat požadované evidenční listy za roky 1995 až 2000 a za situace, kdy se tyto nenacházely v evidenci žalované, přistoupila k postupu podle citovaného ustanovení a evidenční listy rekonstruovala. Okresní správa sociálního zabezpečení tedy na sebe v tomto ohledu převzala plnění povinností zaměstnavatele (resp. správce konkurzní podstaty, na nějž prohlášením konkurzu na majetky TECHNIGSTAV přešly) a vyhotovení evidenčních listů sama zajistila.

[33] Jakkoliv stěžovatel poté, co byl s obsahem zrekonstruovaných evidenčních listů seznámen, jejich obsah z hlediska dob pojištění i vyměřovacích základů rozporoval, k nápravě stavu podle jeho požadavků nedošlo. Žalovaná z údajů ve zrekonstruovaných evidenčních listech tudíž vycházela i v následném řízení o žádosti stěžovatele o přepočítání starobního důchodu, jak již výše uvedeno.

[34] Nejvyšší správní soud především zdůrazňuje, že nynější obecně formulované kasační námitky shodně stěžovatel uplatnil již v žalobě a byly tedy předmětem posouzení krajským soudem. Ten přitom velmi správně zdůraznil, že částka 800.000 Kč podle soudního smíru nebyla

ve výrokové části usnesení okresního soudu blíže upřesněna údajem, zda se jedná o částku náhrady mzdy „čistou“ či „hrubou“. Upozorňoval-li v této souvislosti stěžovatel na skutečnost, že částku náhrady mzdy (v původně u okresního soudu uplatněné výši 1.451.7254 Kč) uplatňoval jako částku „čistě“ náhrady mzdy vypočtenou z celkové „hrubé“ náhrady mzdy ve výši 2.097.000 Kč, pak tato skutečnost ze znění soudního smíru, jenž je součástí správního spisu na č. l. 65, vůbec nevyplyvá. Jak ve výroku tohoto soudního smíru, ale i v jeho odůvodnění se výslovně hovoří pouze o „nároku na náhradu mzdy“ bez dalšího. Samotná skutečnost, že stěžovatel v žalobě, řízení o níž skončilo zmíněným soudním smírem, své nároky uplatňoval v čisté výši, tudíž není pro další posouzení náhrady mzdy jako částky „čistě“ relevantní. Rozhodné je totiž znění výrokové části usnesení okresního soudu, v němž tento údaj obsažen není.

[35] Nelze přitom přisvědčit stěžovateli v tvrzení, že v pochybnosti se měl krajský soud přiklonit k výkladu zastávanému stěžovatelem, tedy že částka soudního smíru je náhradou mzdy „čistou“ proto, že v době, kdy o tomto nároku okresní soud rozhodoval (14. 10. 2000), nebyl institut soudního smíru zavedený a nebylo možné dohlédnout důsledků formulace výrokové části usnesení o soudním smíru. Naopak institut soudního smíru byl již v době, kdy rozhodoval okresní soud, institutem zavedeným, který byl součástí občanského soudního řádu (z. č. 99/1963 Sb.), platného a účinného dosud, od samého počátku, a to v jeho § 99. To, že stěžovatel se svým bývalým zaměstnavatelem soudní smír uzavřel a že okresní soud nepovažoval tento smír za rozporný s právními předpisy, a proto jej schválil, nikterak neovlivňuje nynější stěžovatelem namítaná skutečnost, že byl při jeho uzavírání přesvědčen, že se svým bývalým zaměstnavatelem dohodl zaplacení náhrady mzdy v tzv. „čisté“ výši, ač se tento jeho předpoklad nenaplnil a následně se s ohledem na výše popsané skutkové okolnosti případu a platnou právní úpravu ukázal být nesprávným. Jinými slovy, tento vnitřní stěžovatelův „omyl“ o povaze částky schváleného smíru, který má účinky pravomocného rozsudku (srov. § 99 odst. 3 o. s. ř.), nikterak posouzení věci neovlivňuje.

[36] Stěžovateli lze v této souvislosti přisvědčit v tom, že v době vydání uvedeného soudního smíru ještě nebyla k dispozici relevantní judikatura Nejvyššího soudu (na niž přílehavě odkázal krajský soud v napadeném rozsudku), která jednoznačně dovodila, že částka náhrady mzdy z neplatného rozvázání pracovního poměru, jedná-li se o nárok počínaje 1. 1. 1993 dále, náleží zaměstnanci v hrubé výši (viz rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 8. 11. 2005, sp. zn. 21 Cdo 436/2005, resp. ze dne 20. 11. 2013, sp. zn. 21 Cdo 1775/2013). Ani tato okolnost ale nikterak nedevaluje obsah soudního smíru z roku 2000. Uvedená judikatura Nejvyššího soudu naopak potvrzuje, že žalovaný a posléze i krajský soud správně posoudili částku 800.000 Kč vyplývající ze soudního smíru pro účely stanovení vyměřovacích základů v souvislosti se žádostí o přepočet starobního důchodu jako částku náhrady „hrubé“ mzdy. Stále však platí, že stěžovatel v době, kdy smír uzavíral, mohl (a to i s ohledem na jím tvrzený obsah žaloby ve věci posléze ukončené soudním smírem, v němž náhrady mzdy uplatnil v „čisté“ výši) trvat na jednoznačném jazykovém vyjádření svého nároku, resp. ve spolupráci s okresním soudem mohl vyjasnit, zda je částka, na níž se hodlá se svým bývalým zaměstnavatelem smířit, částkou náhrady mzdy ve výši „čistě“ či „hrubé“. S ohledem na právě uvedené Nejvyšší správní soud nenachází žádný prostor pro uplatnění zásad, na něž stěžovatel v kasační stížnosti poukazuje (*in dubio mitius, in dubio pro libertate* či *neminem laedere*).

pokračování

[37] Tvrdí-li stěžovatel v kasační stížnosti také to, že částka náhrady mzdy podle soudního smíru byla uvedena v „čisté“ výši proto, že to odpovídá principu obecné spravedlnosti, pak ani tomuto názoru nelze přisvědčit.

[38] Právní úprava ve věcech důchodového pojištění je ucelená a v otázkách, jež jsou nyní předmětem posouzení, také jednoznačná. Za situace, kdy je z ní zřejmé, co se rozumí vyměřovacím základem, pak lze stěží tento pojem pro účely nyní souzené věci posuzovat odlišně od toho, co vyjádřil zákonodárce. Z § 16 odst. 3 věty první zákona o důchodovém pojištění vyplývá, že vyměřovacím základem za dobu před 1. 1. 1996 je hrubý výdělek stanovený pro účely důchodového zabezpečení podle předpisů platných před 1. 1. 1996. Vyměřovacím základem za dobu po 31. 12. 1995 je pak úhrn příjmů, které jsou nebo by byly předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou od této daně osvobozeny, a které zaměstnavatel této fyzické osobě zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském pojištění (viz § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení). S ohledem na uvedené tudíž není a nemůže být rozhodné stěžovatelem uplatňované kritérium obecné spravedlnosti, nýbrž pouze to, co vyplývá z platné právní úpravy. Ta je totiž vyjádřením „obecné spravedlnosti“, nikoliv však výlučně z pohledu stěžovatele, nýbrž z širšího pohledu daného úmyslem a vůlí zákonodárce. To žalovaná i krajský soud ve svých rozhodnutích při výkladu dotčených právních norem respektovaly, a není jim tak čeho vytknout.

[39] Dovolává-li se dále stěžovatel (opět pouze v obecné rovině) legitimního očekávání, lze odkázat na úvahy krajského soudu obsažené především v odst. 50., 52. a 53. napadeného rozsudku, v nichž stěžovatele upozornil, že to byl především on, kdo mohl ovlivnit, zda částka, která byla předmětem soudního smíru, bude považována za částku náhrady mzdy „čistou“ či „hrubou“ a především, že uvedenou skutečnost měl a mohl ovlivnit výlučně v řízení u okresního soudu, jež bylo tímto soudním smírem ukončeno. Legitimní očekávání tak stěžovateli vzniknout nemohlo.

[40] Za zcela nerozhodnou je pak nutno považovat stížnostní argumentaci (jež ve své podstatě ani nepředstavuje relevantní kasační námitku) o tom, že žalovaná nezohlednila okolnost, že stěžovatel částku náhrady mzdy podle soudního smíru dosud neobdržel. Tato skutečnost totiž z pohledu rozhodování žalované o stěžovatelově nároku na starobní důchod a jeho výši nemá jakoukoli relevanci.

[41] Přestože Nejvyšší správní soud nehodlá zpochybňovat, že ve stěžovatelově případě došlo k politováníhodné situaci, zejména k nedorozumění při formulaci soudního smíru, od něž se veškeré jeho další obtíže (a to nejen, ale i při stanovení vyměřovacích základů pro účely důchodového pojištění) odvíjely, s ohledem na platnou právní úpravu v rozhodné době nelze než přisvědčit závěrům žalované i krajského soudu, že částka 800.000 Kč podle soudního smíru, nebylo-li v něm výslovně uvedeno něco jiného, je pro účely vyměřovacích základů částkou náhrady mzdy v „hrubé“ výši a takto také byla v souladu s účetní evidencí bývalého zaměstnavatele a dostupnými podklady okresní správou sociálního zabezpečení správně zanesena do zrekonstruovaných evidenční listů ze dne 17. 3. 2008, z nichž následně vycházela i žalovaná při stanovení výše starobního důchodu.

[42] Nejvyšší správní soud tudíž uzavírá, že krajský soud při posouzení věci nepochybil a dospěl ke správným právním závěrům. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. proto nebyl v nynější věci naplněn.

[43] Na uvedeném závěru Nejvyššího správního soudu nemůže ničeho změnit ani skutečnost, že stěžovatel v průběhu řízení o kasační stížnosti předložil nové evidenční listy důchodového pojištění za roky 1995 až 2000 ze dne 16. 12. 2019 vypracované dodatečně správcem konkurzní podstaty. Nejvyšší správní soud v nynějším případě přezkoumával napadený rozsudek, v němž krajský soud posuzoval rozhodnutí správních orgánů, která byla vydána v době, kdy tyto „nové“ evidenční listy ještě neexistovaly (napadené rozhodnutí žalovaná vydala dne 31. 5. 2017). V tomto ohledu Nejvyšší správní soud pouze dodává, že žalovaná již v mezidobí rozhodla o nové žádosti stěžovatele o zvýšení starobního důchodu právě na podkladě těchto nově předložených evidenčních listů, jež obsahují správné údaje o výši vyměřovacích základů, jak stěžovatel sám uvádí.

VII.

[44] Kasační stížnost není pro výše uvedené důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud ve smyslu § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[45] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná byla sice účastníkem úspěšným, ve věcech důchodového pojištění jí však náhrada nákladů řízení nenáleží. Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. září 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu